

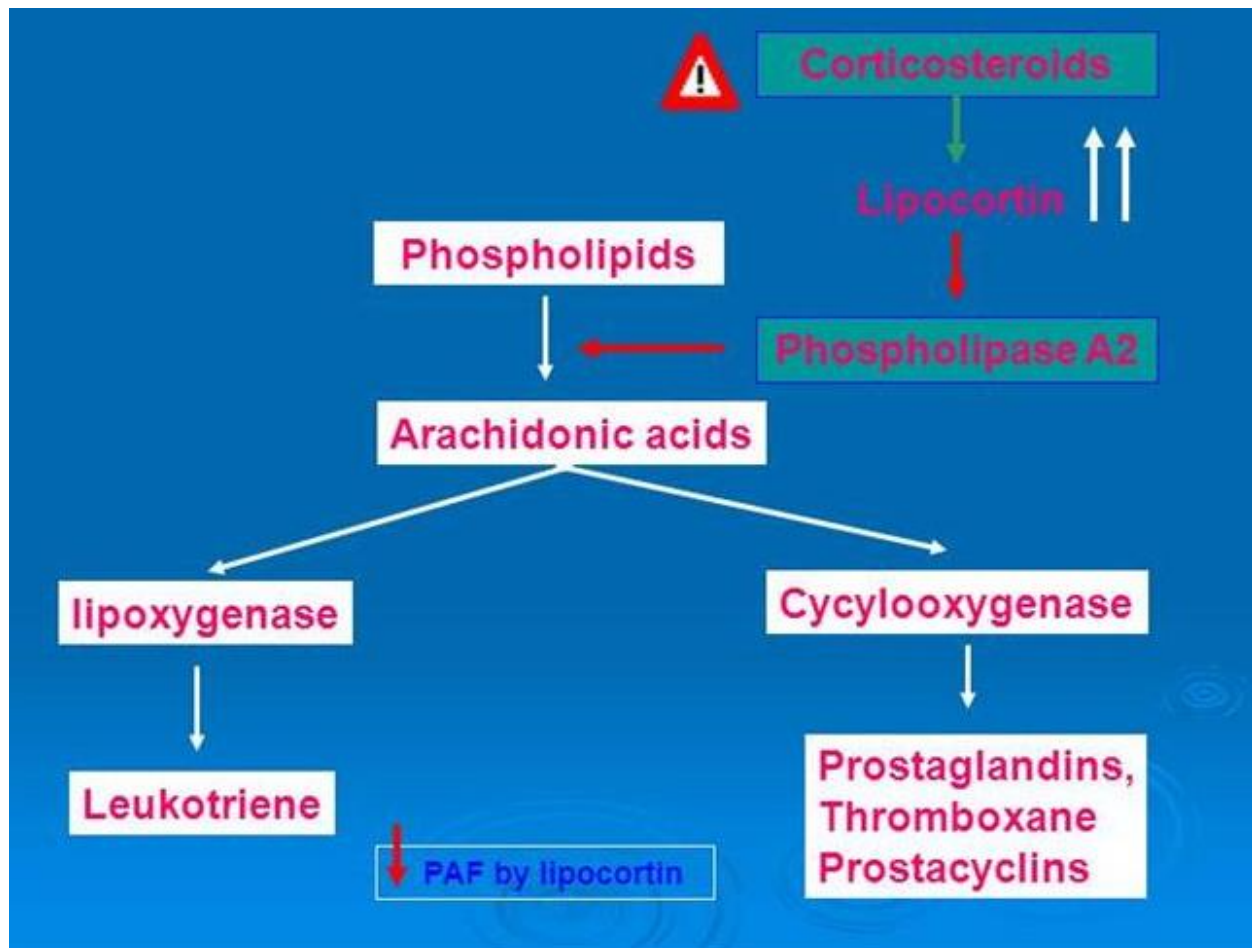
داروهای ضد التهاب (Anti-inflammatory drugs)

تعریف التهاب (Inflammation) :

به عکس العمل طبیعی بدن در قبال یک عامل محرک است که با دخالت عوامل ایمنی زای بدن در موضع، تحریک ایجاد شده و با گرمی، قرمزی، درد و تورم در بافت همراه است.

از طرف دیگر اگر التهاب شدید باشد ممکن است اختلالات شدیدی همچون آسم، سینوزیت، برونشیت و... ایجاد کند.

نکته: معمولاً در التهاب استخوان و مفاصل اگر از ضدالتهاب ها استفاده نکنیم و این التهاب برای بیمار بماند، موجب دردهای مزمن می شود. پس برخلاف باور عوام زمانی که از داروهای ضدالتهاب استفاده می شود تنها و تنها هدف درمان، از بین بردن درد نیست.

داروهای ضدالتهاب به طور کلی به دو دسته تقسیم می شوند :

۱- ضدالتهاب هایی که از چربی تهیه شده اند یعنی ساختمان استروئیدی دارند . اینها را

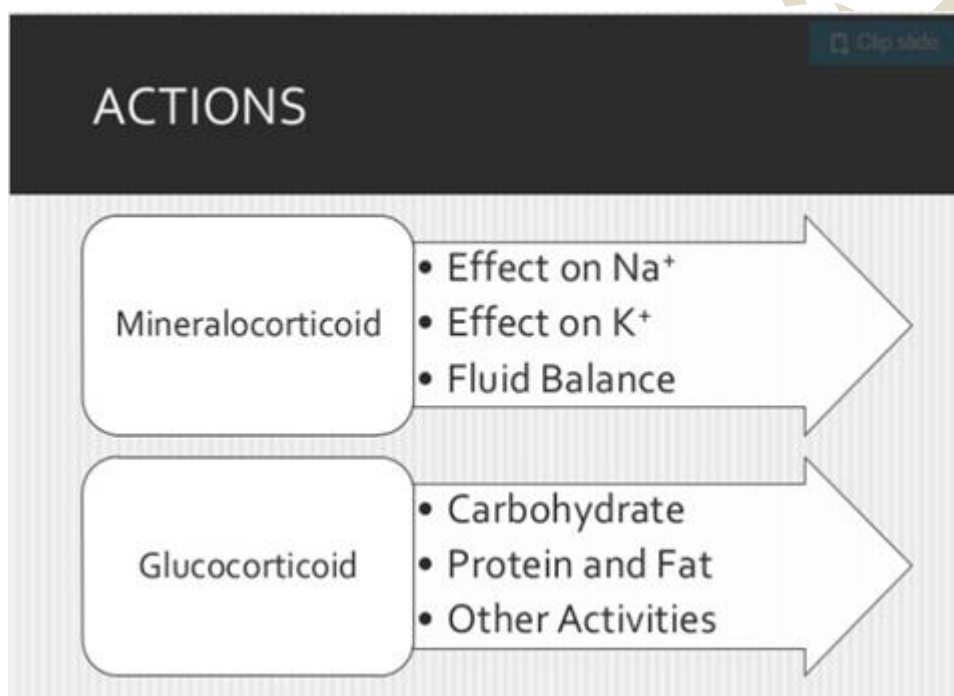
کورتیکواستروئید می نامند .

کورتیکواستروئیدها دو دسته اند :

۱- مینرالوکورتیکوئید : که نقش جذب آب و املاح در بدن را دارند .

۲- گلوکوکورتیکوئید (کورتن ها)

کورتن ها داروهایی هستند که هر جا التهاب باشد ، سازگارند . از التهاب مغز گرفته تا التهاب پوست ، از التهاب برونش گرفته تا التهاب سینوس ولی هیچگاه داروی اختصاصی در درمان التهاب نیستند . در واقع کورتن ها آچارفرانسه التهاب اند .

علیرغم کارایی بالا و در بسیاری از موارد ، جان خرید بیمار ، متأسفانه عوارض زیادی نیز به خصوص در درازمدت دارند .

در جدول ذیل کاربرد کورتن ها ، مکانیسم و عوارض آنها به طور خلاصه اشاره شده است :

عوارض	کاربرد	مکانیسم
احتمال استعداد به عفونت بخصوص عفونت های قارچی	ضدالتهاب از مغز - نخاع - برونش - مفاصل - پوست و ...	سبب کاهش فعالیت سلولهای ایمنی بدن بر التهاب می شود .
افزایش وزن ، ادم و احتمال افزایش فشار خون	-	سبب افزایش احتباس آب و نمک در بدن می شود .
افزایش قند خون	-	باعث افزایش قند خون می شود
صورت گرد moon face	-	بر چربی ها اثر می گذارد و سبب افزایش چربی پوستی می شود
افزایش تندخویی یا افسردگی	-	اثر بر خلق و خو
کاهش جذب کلسیم روده و سپس کاهش کلسیم خون و برداشت کلسیم از استخوانها و در نتیجه پوکی استخوان در درازمدت	-	اثر بر جذب کلسیم در روده
افزایش احتمال ناراحتی گوارشی و بخصوص در درازمدت احتمال خونریزی معدة وجود دارد	-	اثر بر دستگاه گوارش

اثر بر پوست	—	جوش ، ورم ، افزایش رویش موی صورت
اثر بر هورمون ها	—	اختلالات قاعدگی ، افزایش اشتها و چاقی
اثر بر چشم	—	ایجاد پلاک در روی قرنیه چشم و احتمال ایجاد آب مروارید در مصرف درازمدت

توضیحی در مورد داروهای کورتن

❖ بتامتازون Betamethasone

این دارو قدرت اثر متوسطی داشته و معمولاً به اشکال متفاوت در دسترس است .

اشکال دارویی :

- Inj : Simple 4 mg – Long Action
- Tab 0.5 mg
- Drop 0.1%
- Eye Oint 0.1%
- Topical Cream – Oint – Lotion 0.1%

نکته ۱ : فرم تزریق ساده می تواند هم به صورت وریدی و هم عضلانی مورد استفاده قرار گیرد . در

صورتی که فرم تزریق Long Action (طولانی اثر) به هیچ وجه به صورت وریدی مورد استفاده قرار

نمی گیرد و ممکن است به صورتهای دیگر تزریق شود و طول اثری برابر با ۱۵ روز و یا حتی یک ماه دارد .

نکته ۲ : همانطور که گفته شد ، کورتن ها نقش کنترل کننده دارند و نه درمان کننده .این مسئله حتماً به بیماران به خصوص در اختلالات مفصلی توضیح داده شود .

نکته ۳ : از لوسیون این دارو در خارش پوست و ریزش مو زمانی که منشأ حساسیت (آلرژی) باشد استفاده می شود.

❖ دگزامتازون Dexamethasone

این دارو قدرت خوبی داشته و تقریباً شبیه ترین کورتن نسبت به کورتن های طبیعی بدن است . این دارو در ادم مغزی ، به عنوان ضداستفراغ در شیمی درمانی ، به عنوان عامل تشخیصی در افسردگی و ضددرد میگری استفاده می شود .

اشکال دارویی :

- **Tab 0.5 mg**
- **Elixir 0.5mg/5ml**
- **Drop 0.1%**
- **Inj 8mg/2ml**

نکته ۱ : قطره چشمی آن نسبت به ترکیبات مشابه کمتر استفاده می شود به خاطر آنکه سبب ورم بیشتری می شود .

نکته ۲: تزریق وریدی آن باید بسیار آهسته صورت گیرد زیرا در صورت تزریق وریدی سریع سبب سوزن سوزن شدن شدید اندام های انتهایی بدن به خصوص در زنان می شود.

❖ پردنیزولون Prednisolone

رایج ترین کورتن خوراکی است به خصوص در بارداری اگر نیاز به کورتن خوراکی باشد زیرا ادم کمتری ایجاد می کند.

اشکال دارویی :

- Tab 5-20-50 mg
- Eye Drop 1%

نکته ۱: در نسخه پیچی باید به شکل قرص آن توجه کرد.

نکته ۲: راه شناخت 5mg از 50mg :

- معمولاً تعداد قرص 5mg زیاد است مثلاً ۵۰ عدد درحالیکه تعداد قرص 50mg بسیار کم است و یا معمولاً کم است مثلاً ۵ عدد یا ۱۰ عدد
- معمولاً قرص 50mg را در نسخه به صورت Forte می نویسند.

❖ تریامسینولون Triamcinolone

این دارو قدرت خیلی خوبی داشته و فرم تزریقی آن در کشور ما غیر وریدی بوده و در حال حاضر در کشور ما طولانی ترین کورتن تزریقی است (Long Action). از طرف دیگر ، در حال حاضر در کشور ما تنها کورتنی است که فرم دهانی (Oral base) دارد .

کرم آن یکی از کورتن های مطلوب در صورت استفاده در صورت است .

اشکال دارویی :

- Inj Long Action 40mg/ml **Teriamhexal® - Kenocort®**
- Topical Cream – Oint – Gel 0.1%
- Oral Paste (Oral base) **Adcortil® - Teriadent®**

نکته : امروزه در کشور عزیز ما پماد پوستی Triamcinolone NN وجود دارد که از سه دارو تشکیل شده است : یک کورتن به نام Triamcinolone و یک آنتی بیوتیک ضدقارچ به نام نیستاتین و یک ضدباکتری به نام نئومایسین و عمده کاربرد آن در عفونت های گوشه ، در درمان شقاق پستان به خصوص بعد از شیردهی و مهمتر از همه تظاهرات خارش و التهاب واژینال است .

شکل دارویی

- Topical Cream – Oint

❖ متیل پردنیزولون

در حال حاضر ، در کشور ما دو فرم تزریقی دارد که حتماً بایستی به آنها توجه کرد :

۱- یک فرم عضلانی و داخل مفصلی و زیرجلدی (غیروریدی) دارد که 40mg است و طولانی اثر بوده و طول اثری برابر با ۱۵ روز تا یک ماه دارد و نام آن متیل پردنیزولون استات با نام

تجاری معروف **DEPO-MEDROL®** است

نکته : DEPO و DEPOT به منظور عضلانی عمیق است .

۲- یک فرم دیگر تزریقی دارد که وریدی است و 500mg است و به نام متیل پردنیزولون سدیم

سوکسینات **Methylprednisolone Sodium Succinate** معروف است و اسم تجاری

معروف آن **SOLUMEDROL®** است .

اشکال دارویی :

- Inj Inf 250-500-1000 mg/vial

❖ هیدروکورتیزون Hydrocortisone

ضعیف ترین کورتون در حال حاضر در کشور عزیز ماست .

به فرم تزریقی ، اثر سریعی داشته و هم در اطفال و هم بزرگسالان به فرم عضلانی یا وریدی کاربرد دارد.

اشکال دارویی :

- Tab 10 mg
- Topical Cream – Oint 1%
- Eye Oint 1%
- Enema 100mg/60ml
- Inj 100mg/2ml
- Inj 100mg (Powder)

نکته : اگر در درمان تظاهرات پوستی ناشی از کهنه طفل (diaper rash) به فرم مقاوم بخواهیم کورتن استفاده کنیم به صورت درمان کوتاه مدت از هیدروکورتیزون پوستی استفاده می کنیم .

کورتن های پوستی

این کورتن ها بر اساس قدرت تقسیم بندی می شوند :

۱- کورتن های پوستی بسیار قوی مثل کلوبتازول

۲- کورتن های با اثر متوسط مثل بتامتازون ، تریامسیولون ، فلوئوسینولون

۳- کورتن های پوستی ضعیف مثل هیدروکورتیزون

۱- کورتن پوستی قوی

❖ کلوبتازول Clobetasol

این دارو ، در درمان اگزمای شدید و مقاوم (حساسیت پوستی که با خارش و ترشح همراه

است) و همچنین به صورت ترکیبی در جلوگیری از پیشرفت برص استفاده می شود .

همچنین در خارش سر و التهاب سر و زمانی که بیشتر منشأ عصبی دارد به صورت کوتاه

مدت مورد استفاده قرار می گیرد .

شکل دارویی :

- Cream – Oint – Lotion 0.05%

۲- کورتن پوستی با اثر متوسط

❖ فلوئوسینولون Fluocinolone

این دارو که به صورت کرم و پماد در دسترس است معمولاً برای استفاده یک کورتن در پوست دست مناسب بوده و اندکی خاصیت سفیدکنندگی دارد .
نکته : در پوست دست به صورت طولانی مدت توصیه نمی شود .

شکل دارویی

- Cream – Oint 0.025%

کورتن های چشمی

قطره ها : بتامتازون ، دگزامتازون ، پردنیزولون ، فلورومتولون

قطره پردنیزولون به صورت سوسپانسیون در دسترس بوده و این ترکیب نیز کمتر استفاده می شود .

نکته : حتماً به بیمار تذکر داده شود که قبل از مصرف قطره را تکان دهد .

❖ قطره فلورومتولون Fluorometholone

این قطره در حال حاضر بهترین قطره چشمی کورتنی در کشور ما می باشد به خاطر اینکه کمترین ورم را ایجاد می کند و از طرف دیگر توسط سلولهای چشمی به راحتی تحمل می شود .

نام اختصاری آن FLM است گرچه این نام ، نام تجاری نیز هست .

شکل دارویی :

- Eye Drop 0.1% **FLM® – Flucort ®**

نکته : معمولاً قطره های کورتنی در چشم بیشتر از ۱۵ روز مصرف نمی شوند مگر اینکه آلرژی های بسیار شدید یا بیماری خودایمنی ایجاد شود مثل بیماری بهجت ، ام اس و ...

اگر قطره ها بیش از ۱۵ روز مصرف شود موجب ایجاد رسوب در قرنیه چشم شده و به آب مروارید دچار می شود .

کورتن های استنشاقی بینی و ریوی

ابتدا به تعریف دو واژه آسم و رینیت می پردازیم .

آسم : یک بیماری مزمن انسدادی برونش ها است .

رینیت : همان التهاب بینی است که ناشی از عوامل آلرژی زا می باشد .

❖ بکلومتازون Beclomethasone

۱- بکلومتازون بینی Nasal : اثر نسبتاً خوبی داشته و زمانی در بارداری کورتن استنشاقی بینی

انتخابی بوده است . معمولاً هر ۸ ساعت یکبار استفاده می شود .

اسم تجاری آن **Beconase®** می باشد .

۲- بکلومتازون ریوی Inhaler : معمولاً علیرغم اثر مطلوب به دلیل عوارض تحریکی ، کمتر استفاده

می شود .

شکل دارویی آن :

- Oral Inhaler 50-250 mcg

نکته : به فرم استنشاقی 250mcg ، بکلومتازون فورت هم می گویند .

اسامی تجاری آن **Clenil®** و **Becotide®** می باشد .

نکته : بکلومتازون به صورت نبولایزر نیز در دسترس است .

- Nebulizer 0.8 mcg/2ml

❖ فلوتیکازون Fluticasone

۱- فلوتیکازون بینی Nasal : طول اثر بهتر ، عوارض کمتر و قدرت بیشتری نسبت به بکلومتازون دارد. معمولاً هر ۱۲ ساعت یکبار استفاده می شود .

اسامی تجاری معروف آن **Flixonase®** و **Flomist®** و **Nasoflo®** می باشد .
شکل دارویی آن :

- Nasal Spray 50mcg/dose

۲- فلوتیکازون ریوی Inhaler : این دارو نیز در ریه طول اثر بالا ، قدرت بالا و عوارض کمتری را دارد . معمولاً هر ۱۲ ساعت یک تا دو پاف استفاده می شود .
اشکال دارویی آن :

- Oral Inhaler 50 mcg/dose
- Oral Inhaler 125 mcg/dose
- Oral Inhaler 250 mcg/dose
- Disc Inhaler 500 mcg/dose

معروفترین اسم تجاری آن فلیکسوتاید **Flixotide®** می باشد .

❖ بودزوناید Budesonide

۱- بودزوناید بینی Nasal : این دارو طول اثر مناسب و کمترین عوارض و در حال حاضر بهترین کورتن استنشاقی بینی در اطفال و خانم های باردار است .
اسم تجاری معروف آن **Rhinocort®** می باشد .

۲- بودزوناید ریوی **Inhaler** : این دارو در ریه قدرت کمتری نسبت به فلیکسوتاید داشته ولی در بارداری داروی ارجح است . معمولاً هر ۱۲ ساعت یک تا دو پاق مورد استفاده قرار می گیرد .
شکل دارویی آن :

- **Turbohaler 200 – 400 mcg**

اسامی تجاری آن **Pulmicort® 200 – 400** و **Budicort® 200** می باشد .

نکته : شکل نبولایزر آن نیز در دسترس است .

- **Nebulizer 0.25 – 0.5 mcg**

نکات مهم در مورد کورتن ها :

- ۱- فرم خوراکی بهتر است در صبح و ترجیحاً بعد از صبحانه میل شود .
- ۲- در مورد بیماری که مصرف ممتد دارد (معمولاً بیش از ۱۵ روز) بهتر است قطع دارو به صورت تدریجی باشد .
- ۳- بهتر است در بیمارانی که مصرف ممتد دارند ، رژیم غذایی با کالری مشخصی دریافت کنند .
- ۴- بهتر است از رژیم پر لبنیات استفاده شود .
- ۵- معاینات چشم پزشکی حتماً مدنظر باشد .
- ۶- در کورتن های استنشاقی بعد از استعمال اسپری حتماً باید دهان با نرمال سالین شستشو داده شود.

مینرالوکورتیکوئیدها :

این داروها سبب افزایش احتباس آب و نمک بدن می شوند که کاربرد آن به دو صورت ذیل است :

۱- بیشتر برای ورزشکارانی که می خواهند حجم آوری داشته باشند .

۲- جنبه درمانی داشته و در افرادی که آب و املاح زیادی از دست داده اند و یا بدون هیچ دلیلی فشارخون آنها پایین است .

❖ دزوکسی کورتیکواسترون Desoxycorticostrone

اسم تجاری معروف آن **DOCA®** می باشد .

شکل دارویی : فقط به فرم تزریقی وجود دارد .

- Inj 5mg/2ml

❖ فلودروکورتیزون Fludrocortisone

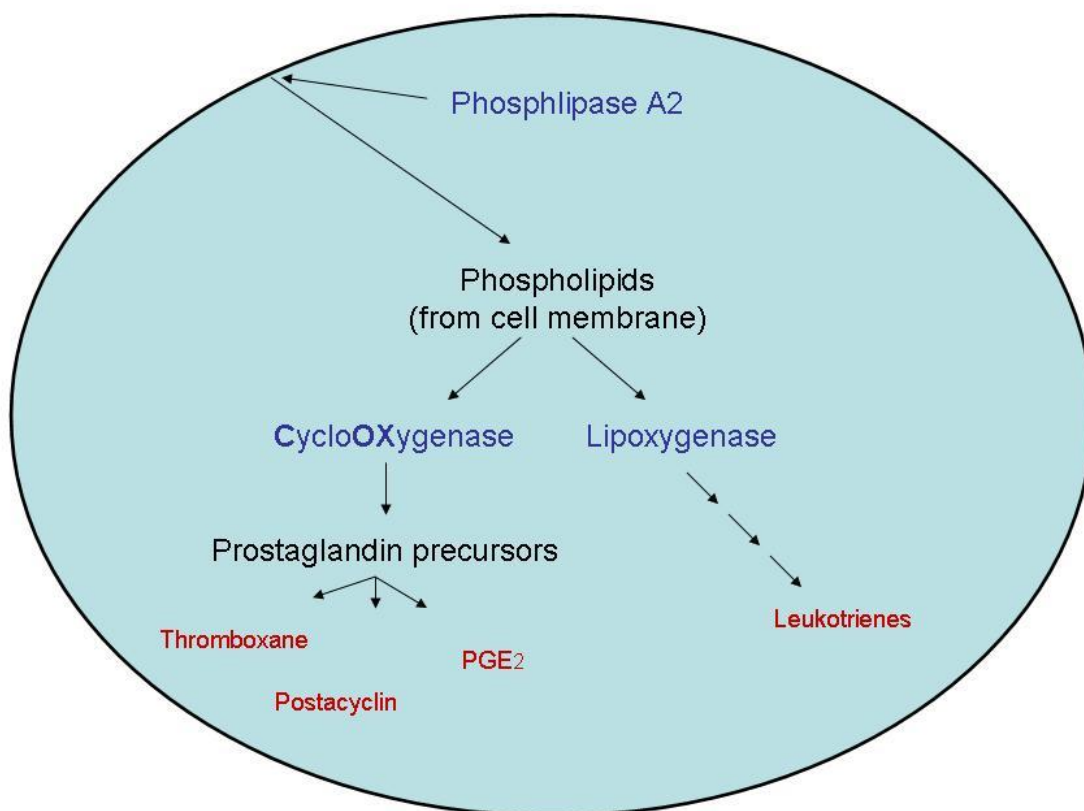
از عوارض آن می توان به ادم اشاره کرد .

شکل دارویی : فقط به فرم قرص موجود است .

- Tab 0.1 mg

داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی

Non Steroid Anti Inflammatory Drugs (NSAID)

این داروها بر اساس میزان اثر ضدالتهابی آنها تقسیم بندی می شوند :

- ۱- آنهایی که اثر ضددرد بسیار بالا داشته ولی فاقد اثر ضدالتهابی اند مثل استامینوفن .
- ۲- آنهایی که اثر ضددرد بالای داشته ولی اثر ضدالتهابی متوسطی دارند مثل بروفن .
- ۳- آنهایی که اثر ضددرد بسیار بالایی داشته و اثر ضدالتهابی قوی نیز دارند مثل ناپروکسن .

نکته : در این گروه هر چه اثر ضدالتهابی بیشتر باشد ، عوارض گوارشی بیشتر است .

- ۱- آنهایی که اثر ضد درد بسیار بالا داشته ولی فاقد اثر ضد التهابی اند

❖ استامینوفن Acetaminophen

نام تجاری معروف آن **Panadol®** این دارو در بسیاری از موارد ضد درد انتخابی است (یعنی بیشترین کاربرد با کمترین عوارض).

معمولاً ضد درد و ضد تب انتخابی در اطفال، در دوران بارداری و شیردهی و به طور کلی در تمام رده های سنی است ولی در بیماران مبتلا به اختلالات کبدی بهتر است استفاده نشود.

معمولاً هر ۶ ساعت یکبار استفاده می شود و با نام های تجاری زیادی در دسترس است که

مهمترین آنها عبارتند از: **Susfen®-Tylofen®-Apotel®-Panadol®-Tylenol®**

در کشور ما استامینوفن یک فرم تزریقی دارد به نام **Apotel®**

اشکال دارویی:

- Tab 325 – 500 mg
- Cap 500 mg (**Asetagel®**)
- Oral Drop
- Susp 120mg/5ml
- Syr 120mg/5ml
- Supp 125 – 325 mg
- Inj 1g/607ml (**Apotel®**)
- Child Tab 80 – 120 – 160 mg (**Tynifen®**)

۲- آنهایی که اثر ضد درد بالای داشته ولی اثر ضد التهابی متوسطی دارند

❖ آیبوپروفن Ibuprofen

اسم تجاری آن بروفن است : **Gelopain®-Gelofen®-Advil®-Brofen®**

کاربرد : در پیچ خوردگی پای ورزشکاران ، در دردهای التهابی کمر و زانو به خصوص در سالخوردهگان ، همچنین به عنوان ضد تب و در قاعدگی دردناک یا دیسمنوره نیز کاربرد دارد .

نکته ۱ : اختلالات قاعدگی دردناک یا دیسمنوره با اسپاسم و درد عضلات رحمی شروع شده و بهترین درمان سه روز قبل تا سه روز بعد از قاعدگی استفاده از یک NSAID مناسب مثل مفنامیک اسید یا بروفن و یا استامینوفن و ... و فرم تزریقی یا خوراکی هیوسین سه روز قبل تا سه روز بعد هر ۸ ساعت یکبار استفاده شود .

نکته ۲ : بروفن یک اثر ضد تب بالایی دارد ولی به شرطی است که بیمار با استامینوفن کنترل نشده باشد .

شایع ترین عارضه بروفن ، عوارض گوارشی است .

اشکال دارویی :

- Tab 200 – 400 mg
- Soft Cap 200 – 400 mg
- Susp 100mg/5ml
- Topical gel 5% (Rabofen®)

❖ مِفَنامیک اسید Mefenamic Acid

نام تجاری معروف آن **Ponstan®** می باشد .

شکل دارویی :

- Cap 250 mg

کاربرد : اثر ضد درد بسیار خوبی به خصوص در دردهای دندان‌ی داشته ، در دیسمنوره استفاده شده و استفاده پشت سر هم بیشتر از ۷ روز (بر خلاف بروفن) توصیه نمی شود زیرا عوارض خونی ایجاد می کند . اثر ضد تب واضح ندارد .

❖ کتورولاک Ketorolac

اسامی تجاری آن به فرم تزریقی و خوراکی **Torodol®** و قطره چشمی به نام **Sinarolac®** موجود می باشد .

کاربرد : این دارو کاربرد بسیار مناسبی به فرم قطره چشمی بعد از لیزیک و به خصوص دردهای التهابی بعد از عمل داشته ، فرم خوراکی و تزریقی آن از بروفن اثر بیشتری دارد تقریباً با همان عوارض ، اثر ضد تب واضح ندارد و در دیسمنوره نیز استفاده می شود .

اشکال دارویی :

- Tab 10 mg
- Inj 10 mg
- Eye Drop 0.5%

نکته : کتورولاک دو فرم تزریقی دارد : یک فرم آن برای تزریق عضلانی و وریدی است و فرم دیگر آن با همان دز فقط عضلانی است .

❖ سولینداک Sulindac

این دارو نیز اثر ضد التهابی متوسطی داشته و ضد درد مطلوب .

حسن آن این است که کمترین عارضه کلیوی را ایجاد می کند .

نکته : تمام NSAID ها با شدت کم و زیاد در دراز مدت عوارض کلیوی ایجاد می کنند .

شکل دارویی :

- Tab 5 mg

۳- آنهایی که اثر ضد درد بسیار بالایی داشته و اثر ضد التهابی قوی نیز دارند

این داروها ، عمدتاً در درمان دیسکوپاتی ، التهاب مفاصل ، دردهای شانه و گردن ، در التهاب شدید ورزشی ، در دیسمنوره شدید ، سردردهای میگرنی کاربرد واضحی دارند .

عوارض گوارشی با این داروها زیاد است به طوریکه اکثر فرآورده های آن به طریق EC Tab می باشند .

❖ آ.اس.آ : استیل سالیسیلیک اسید Acetyl Salicylic Acid

آنکه آ.اس.آ دهد چاری جواب ضد درد و ضد لخته ، ضد تب و التهاب

نام تجاری معروف آن : آسپرین **Aspirin®**

کاربرد : این دارو در دزهای بسیار پایین یعنی ۱۰۰-۸۰ اثر ضد لخته دارد . در دزهای ۵۰۰-۱۰۰ اثر ضد درد و ضد تب و از ۱۵۰۰-۵۰۰ و یا بیشتر به عنوان ضد رماتیسم مفصلی استفاده می شود .

نکته : از آسپرین در بیماری های ویروسی به هیچ وجه استفاده نشود . به خاطر اینکه سبب گیرانداختن ویروس در مغز می شود که به نام سندرم (اختلال) ری معروف است .

شایع ترین عارضه آسپرین در دزهای پایین زیر ۱۰۰ عوارض آلرژیک است و به طور کلی شایع ترین عارضه آسپیرین در همه دزها عوارض گوارشی ، زخم معده و نگران کننده ترین عارضه آن خونریزی گوارشی است .

اشکال دارویی :

- EC Tab 80 mg
- EC Tab 81 mg
- Chew Tab 100 mg
- Tab 325 mg
- Tab 500 mg
- MC Tab 500 mg
- Eff Tab 325 mg
- Supp 325 mg

نکته : از آسپیرین در دز پایین (۸۱-۸۰) در بارداری به جهت جلوگیری از ورم بدن مادر و جلوگیری از مسمومیت دوران بارداری استفاده شده است .

❖ دیکلوفناک سدیم و دیکلوفناک پتاسیم Diclofenac Na

اسم تجاری معروف دیکلوفناک سدیم **Voltaren®** می باشد .

کاربرد : این دارو علاوه بر اثر ضد درد بالا ، ضد التهاب بسیار خوبی نیز هست و معمولاً در درمان دردهای دیسکوپاتی و دیسمنوره و دردهای زانو بسیار مؤثر است .

عارضه گوارشی با این دارو وجود داشته و اندکی ورم نیز ایجاد می کند .

اشکال دارویی :

- EC Tab 25 – 50 mg
- SR Tab 100 mg (**Alfen-X®**)
- SR Capsule - SR Caplet 100 mg (**Modafenac® - Painoff®**)
- Supp 50 – 100 mg
- Inj 75mg/3ml
- Eye Drop 0.1% (**Biofenac®**)
- Topical Gel 1%

نکته ۱ : تزریق عضلانی آن در بعضی از افراد سبب افتادگی مچ پا می شود که متأسفانه برگشت ناپذیر است.

نکته ۲ : از قطره دیکلوفناک به عنوان ضد درد و ضد التهاب بعد از لیزیک و جراحی های چشمی استفاده می شود .

نکته ۳ : به دلیل اینکه دیکلوفناک سدیم ورم زیادی ایجاد می کند امروزه تقریباً و جدیداً جایگزین آن دیکلوفناک پتاسیم شده است که با نام **Potafenac® پتافناک** موجود است .

❖ ناپروکسن Naproxen

این دارو در دیسکوپاتی ، دردهای شانه ، دردهای مفاصل ، به عنوان ضد درد در سردردهای میگرنی همچنین در دیسمنوره کاربرد مطلوبی دارد .

این دارو اثر ضد تب واضح ندارد .

اشکال دارویی :

- Tab 250 – 500 mg
- Soft gel cap
- Supp 500 mg

نکته : شایع ترین عارضه این دارو ، عوارض گوارشی است .

❖ پیروکسیکام Piroxicom

این دارو طول اثر زیادی داشته و معمولاً هر ۱۲ ساعت یکبار استفاده می شود . عوارض گوارشی نسبتاً قابل تحملی دارد .

نکته : فرم تزریقی این دارو در کشور عزیز ما فقط عضلانی است و همانند دیکلوفناک تزریقی سبب افتادگی میچ پا می شود .

اشکال دارویی :

- Cap 10 mg
- Supp 20 mg
- Gel 0.5%
- Inj 20 mg/ml

❖ تولمتین Tolmetin

نام تجاری معروف آن **مدکتین® Modectin** می باشد .

این دارو نسبت به داروهای این دسته اثر ضعیف تری داشته و بالطبع عوارض گوارشی کمتری نیز ایجاد می کند .

بهترین داروی ضد درد و التهاب در بیمارانی است که اعتیاد را ترک کرده اند .

اشکال دارویی :

- Tab 200 mg

❖ ملوکسیکام Meloxicom

نام تجاری معروف آن **موبیک® Mobic** می باشد .

این دارو طول اثر زیادی داشته به طوری که روزانه هر ۱۲ ساعت یکبار می تواند مورد استفاده قرار گیرد . در دردهای دیسکوپاتی به خصوص دیسک گردن کاربرد بسیار خوبی دارد .

اثر ضد تب نداشته و معمولاً در دیسمنوره کمتر استفاده می شود .

اشکال دارویی :

- Tab 7.5 – 15 mg

❖ ایندومتاسین Indomethacin

نامهای تجاری معروف آن **اندوسید® Indocid** و **میتاسین® Methacin** می باشد .

در حال حاضر قوی ترین داروی NSAID از نظر اثر ضد دردی و التهابی است و بالطبع آن بیشترین عارضه گوارشی را دارد .

از این دارو در دردهای دیسکوپاتی و درد حاد نقرسی کاربرد مطلوبی دارد . اثر ضد تب نداشته و عوارض گوارشی آن زیاد است .

اشکال دارویی :

- Cap 25 mg
- Tab – Cap 75 mg
- Supp 50 – 100 mg

نکته : قرص 75 mg آن در کشور عزیز ما به شکل SR در دسترس است .

❖ سلکوکسیب Celecoxib

نام های تجاری این دارو عبارتست از **Cobix®** و **Celebrex®**

این دارو اثرات خیلی خوبی به عنوان ضد درد و ضد التهاب داشته و عوارض گوارشی آن نیز نسبتاً قابل تحمل است .

این دارو به عنوان ضد درد و ضد التهاب در بیماران آسمی نسبت به بقیه بهتر است ولی در بیماران قلبی ناپروکسن بهتر است .

اشکال دارویی :

- Cap 100 – 200 mg

نکاتی در مورد NSAID ها :

۱- معمولاً در بارداری بهتر است استفاده نشوند ولی در بعضی مواقع در بیمارانی که در پیشینه

آنها سقط وجود داشته و یا در حالات تهدید به سقط ، ممکن است استفاده شوند .

۲- معمولاً از سه ماهه اول به بعد می توان برای درد و التهاب شدید از شیاف دیکلوفناک

استفاده کرد .

آنتی هیستامین ها :

در ابتدا به تعریف واژه هیستامین می پردازیم :

هیستامین : یک اسید آمینه میانجی سلول های بدن است که بنا به ماهیت گیرنده ای که بر روی آن می نشیند ، آثار متفاوتی ایجاد می کند .

اگر هیستامین بر مخاط بدن مثل گلو و یا عروق بدن ترشح اضافی داشته باشد ، سبب آبریزش از بینی ، خشکی گلو ، اشک ریزش ، خارش پوست و کهیر شده و اگر بسیار بسیار بیش از حد ترشح شود همانطوری که قبلاً گفته شده به شوک آنافیلاکسی منجر می شود .

همین هیستامین اگر بر گیرنده های نوع دوم در معده بنشیند ، سبب افزایش ترشح اسید معده می شود .

منظور ما از آنتی هیستامین ها داروهایی هستند که مانع از اثر هیستامین بر گیرنده های نوع اول (مخاط) می شوند . در واقع آنتی هیستامین ها داروهایی هستند که مانع از ترشح اضافی اشک ، بینی ، خشکی گلو ، خارش پوست و حتی کهیر می شوند .

آنتی هیستامین ها تنوع زیادی دارند که در جداول ذیل خلاصه شده اند .

❖ دیفن هیدرامین Diphenhydramin

نام تجارتي معروف آن **Benadryl®** می باشد .

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
دیفن هیدرامین	+++	+++	+++	■ علاوه بر اثر آنتی هیستامینی ممکن است در اطفال به عنوان خواب آور استفاده شود . ■ بی حس کننده موضعی ضعیف در آفت دهان نیز استفاده می شود . ■ در بارداری بهتر است استفاده نشود . ■ با دارویی به نام آمونوم کلراید ترکیب شده که خاصیت ضدسرفه دارد و به عنوان یک آنتی هیستامین ضدسرفه به نام دیفن هیدرامین کمپاند (DiphenHydramine Compound) مورد استفاده قرار میگیرد.

اشکال دارویی :

- Tab – Cap 25 mg
- Syr 12.5mg/5ml
- Inj 50 mg/ml
- SyrDiphenHydramine Compound

❖ پرومتازین Prometazine

نام تجاری معروف آن **Phenergan®** می باشد .

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
پرومتازین	+++	+++	+++	▪ بعنوان خواب آور در اطفال مورد استفاده قرار می گیرد . ▪ در کپیر عصبی نیز استفاده می شود. ▪ به عنوان اثر ضد استفراغ هم در اطفال و هم در بارداری استفاده می شود .

اشکال دارویی :

- Tab 25 mg
- Inj 25 – 50 mg

- Syr 50mg/5ml

❖ دیمن هیدرینات Dimenhydrinate

اسم تجاری معروف آن **Drammamin®** است .

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
دیمن هیدرینات	+++	+++	++	▪ به عنوان ضد سرگیجه و ضد تهوع به خصوص در تهوع ناشی از مسافرت استفاده می شود .

شکل دارویی :

- Tab 50 mg

نکته : در نسخه خوانی با دیفن هیدرامین اشتباه گرفته نشود .

❖ کلرفنیرآمین Chlorpheniramine

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات

■ در اطفال و دوران بارداری ، آنتی هیستامین خوبی است گرچه قدرت بالایی ندارد .	+	+	++	کلر فنیر آمین
---	---	---	----	---------------

اشکال دارویی :

- Tab 4 – 8 mg
- Syr 2mg/5ml
- Inj 10 mg/ml

❖ هیدروکسی زین Hydroxyzine

توضیحات	خواب آلودگی	خشکی دهان	قدرت	دارو
■ اثرات آرامبخشی دارد ■ در کهیر ، خارش شدید پوست استفاده می شود ■ اندکی خاصیت بی حس کنندگی موضعی نیز دارد . ■ در بارداری بهتر است استفاده نشود .	+++	+++	+++	هیدروکسی زین

اشکال دارویی :

- Tab 10 – 25 mg
- Syr 10mg/5ml

❖ سیپروهپتادین Cyproheptadine

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
سیپروهپتادین	+++، ۰.۵+	++	+++، ۰.۵+	■ در پیشگیری از سردرد میگرنی استفاده می شود . ■ به عنوان اشتها آور کاربرد بسیار خوبی دارد و کمتر به عنوان آنتی هیستامین استفاده می شود .

اشکال دارویی :

- Tab 4 mg
- Syr
- Syr + مولتی ویتامین **Racip[®]**

نکته : فرم خارجی آن به صورت قرص و شربت به نام **Trexorix[®]** قاچاق داروست .

❖ کِلِمَاسْتین Clemastine

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
کِلِمَاسْتین	+++	+++	+++	■ قوی ترین آنتی هیستامین در کشور ما که بیشتر در آلرژی های شدید به خصوص رینیت آلرژیک مقاوم ، کهیر و حساسیت های شدید پوستی استفاده می شود . ■ در بارداری بهتر است استفاده نشود .

اشکال دارویی :

- Tab 1 mg
- Inj 2mg/2ml

آنتی هیستامین هایی که قاعداً خواب آور نیستند

❖ ستیریزین Cetirizine

نام های تجاری معروف آن عبارتست از : **Letizen®** و **Apo Cetirizen®**

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
ستیریزین	+++	+۵,۰+	-	▪ در حال حاضر مجاز به استفاده در بارداری است ▪ عوارض دارو در افراد قابل پیش بینی نیست . در بعضی افراد حتی خواب آلودگی ایجاد می کند پس منطقی به نظر نمی رسد در کارهایی که نیاز به تمرکز است مورد

استفاده قرار گیرد .				
---------------------	--	--	--	--

اشکال دارویی :

- Tab 5 – 10 mg
- Syr 5mg/5ml
- Soft Cap (Pearl) 10 mg (**Cetrigel®**)

❖ لوراتادین Loratadine

توضیحات	خواب آلودگی	خشکی دهان	قدرت	دارو
▪ کاربرد بسیار خوبی داشته و معمولاً خواب آلودگی آن به حدی نیست که مشکل ساز باشد . ▪ در بارداری و اطفال کمتر از یکسال به راحتی می تواند مورد استفاده قرار گیرد .	۰,۵+	+	+++	لوراتادین

اشکال دارویی :

- Tab 10 mg

- Syr 5mg/5ml

❖ فکسوفنادین Fexofenadine

نام های تجاری معروف آن عبارتند از: **Telfast®** و **Allerga®** و **Fexigra®**

دارو	قدرت	خشکی دهان	خواب آلودگی	توضیحات
فکسوفنادین	+++	+	-	▪ در حال حاضر بهترین آنتی هیستامین مورد استفاده در روز . ▪ در بیمارانی که اختلالات قلبی دارند بهتر است از لوراتادین استفاده شود . ▪ در بارداری بهتر است استفاده نشود .

اشکال دارویی :

- Tab 60 – 120 – 180 mg

نکته ۱: آنتی هیستامینی که جدیداً به بازار دارویی ایران آمده است و اسپری استنشاقی بینی است

دارویی به نام **Azelastine** می باشد و کاربرد آن بیشتر در افرادی است که رینیت آلرژیک دارند . نام

تجاری معروف این دارو **10mg/puffAlergodil®** می باشد که هر ۱۲ ساعت یک پاف استفاده می شود.

نکته ۲: دارویی نیز در بازار وجود دارد که به طور غیرمستقیم اثر آنتی هیستامینی دارد ولی کاربرد آن همانند آنتی هیستامین هاست که نام آن **کتوتیفن Ketotifen®** می باشد.

نام های تجاری معروف این دارو: **Zaditen®** و **Ketof®** است.

کاربرد: از این دارو معمولاً هر ۱۲ ساعت یک بار استفاده می شود. در رینیت آلرژیک، در حساسیت به مواد و داروها مورد استفاده قرار می گیرد. در بارداری حتی الامکان استفاده نشود چون اطلاعات زیادی در دسترس نیست. این دارو ممکن است به جهت تکامل ساخت اسپرم و تحرک بیشتر نیز استفاده شود.

نکته ۳: قطره چشمی و اسپری بینی اولانتین نیز به عنوان داروهای ضد آلرژیک جدیداً در فارماکوپه دارویی وارد شده اند.

اشکال دارویی آن:

- Tab 1 mg
- Syr 1mg/5ml
- Eye Drop

نکته: تمام آنتی هیستامین ها و کتوتیفن سبب افزایش اشتها می شوند.